Информацика и рачунарешьо

за 8. разред основне школе

ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Научити ученике да креирају табелу у програму Microsof Excel.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- наброји кораке анализе података,
- наведе елементе радног окружења програма,
- креира табелу у радном листу,
- разликује име и адресу ћелије.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Отварање програма за табеларне прорачуне
- Кретање и унос података у радни лист
- Преименовање и брисање радног листа
- Сакривање и откривање радног листа
- Ишчитавање адресе ћелије
- Промена имена ћелије

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са табелама у програму Microsoft Word

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.1_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.1_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.1_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.1_Окружење (Распоред часова.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

 Ученици могу да наиђу на потешкоће приликом дефинисања разлике између имена и адресе ћелије.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

 Ископирајте фасциклу RS.8.1.1_Pecypcu у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.

Б. Подстицање идеја

Започните тиме што ћете ученицима поставити неколико питања о начину креирања табеле. На пример, можете да им поставите следећа питања:

• Који програм смо прошле године користили за креирање табела?

- Да ли се сећате команде коју смо користили за унос табеле?
- Који су основни елементи сваке табеле?
- Да ли знате ралику између податка и информације?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима на који начин се подаци трансформишу у информације. Наведите кораке анализе података.
- Покажите ученицима поступак за покретање програма Microsoft Excel.
- Поделите ученике у парове.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.1.1_Pagнu_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 1-13) пронађу начин да ураде задатке.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку *Расūоред часова.xlsx* и отворе радни лист *RS.8.1.1_Радни_лисū*_2.docx на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике да уреде табелу и радни лист тако да прегледније описује податке.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- уређује редове и колоне,
- уређује радни лист,
- естетски уреди табелу.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Уметање и брисање колона и редова
- Сакривање и груписање колона и редова
- Замрзавање области радног листа
- Дељење радног листа
- Естетско уређивање табеле

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са табелама у програму Microsoft Word

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.2_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.2_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.2_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.2_Окружење (Уређивање табеле.xlsx, Процена броја становништва.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Ученици могу да наиђу на потешкоће приликом замрзавања редова.
- Неки ученици би могли да наиђу на потешкоће у разумевању потребе за сакривањем података.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.2_Pecypcu у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

Започните тиме што ћете са ученицима обновити градиво 6. разреда и поставити неколико питања за уређивање табеле у програму Word:

- Да ли се сећате како се убацује нов ред у табелу у програму Word?
- Како се брише постојећи ред?
- Да ли постоји могућност да се ред сакрије али да се не обрише?
- Како се мења ширина реда или колоне?
- Како се естетски уређује табела?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима на који начин се уређују редови и колоне у програму Microsoft Excel.
- Поделите ученике у парове.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку Уређивање шабеле.xlsx и отворе радни лист RS.8.1.2_Радни_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 14-25) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима на који начин се уређује радни лист у програму Microsoft Excel.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку *Процена броја сшановнишшва.xlsx* и отворе радни лист *RS.8.1.2_Радни_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике да форматирају ћелије и да користе формуле.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- форматира ћелије,
- разликује категорије и формате приказа податка,
- користи формуле,
- користи релативно и апсолутно адресирање ћелије.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Постављање различитих категорија података у ћелију
- Постављање различитих формата приказа изабране категорије
- Креирање формула
- Коришћење ралативног и апсолутног адресирања ћелије

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са табелама у програму Microsoft Excel.

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.3_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.3_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.3_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.3_Окружење (Форматирање ћелија.xlsx, Изрази.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем промена референтих ћелија у формули приликом њеног копирања.
- Неки ученици би могли да имају потешкоће у уочавању разлике између апсолутног и релативног адресирања ћелије.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.3_Ресурси у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Како се одваја децимални део од целог дела у децималном броју?
- Да ли се у Великој Британији користи зарез за раздвајање децималног дела од целог броја?
- Да ли сте приметили да се због лакшег читања великог броја врши раздвајање цифара на одређеним позицијама?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима на који начин се користе различите категорије података и њихови формати приказа у програму Microsoft Excel.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку Формаширање ћелија.xlsx и отворе радни лист RS.8.1.3_Радни_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 27-38) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима на који начин се креира израз у програму Microsoft Excel и објасните им различите врсте адресирања ћелије.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку *Изрази.xlsx* и отворе радни лист *RS.8.1.3_ Радни_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да планирају организацију података, креирају табелу и како да сортирају податке.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- препозна ентитет, атрибут и запис у табели,
- креира табелу на основу извршене анализе,
- сортира податке у табели по једном критеријуму,
- сортира податке у табели по више критеријума.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Препознавање ентитета, атрибута и записа табеле
- Самостално креирање табеле
- Сортирање података у табели

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са табелама у програму Microsoft Excel

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.4_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.4_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.4_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.4_Окружење (Организација података у табели.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Ученици би могли теже да схвате појам ентитета, атрибута и записа табеле.
- Неки ученици би могли да имају потешкоће са применом поступка за сортирање података табеле са више критеријума.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.4_Pecypcu у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

Обраду започните тако што ћете ученике подсетити да су на претходним часовима радили

помоћу унапред припремљених табела и нису размишљали о њеним елементима.

Можете ученицима поставити следећа питања:

- Које податке би било потребно сакупити за сваког ученика уколико желите да направите табелу са оценама из свих предмета за сваког ученика из одељења?
- Који податак можете прорачунати на основу свих оцена једног ученика?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима на који начин се врши анализа података које треба да садржи табела и разлику између ентитета, атрибута и записа у табели.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку Организација шодашака у шабели.xlsx и да отворе радни лист RS.8.1.4_Радни_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 40-45) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима на који начин се врши сортирање у програму Microsoft Excel.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.1.4_Радни_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да користе елементарне функције и функције са логичким условом.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- израчуна збир, просек, минимум и максимум ћелија обухваћених распоном,
- преброји празне ћелије, ћелије које садрже нумеричку и алфанумеричку вредност,
- употребљава функције које користе логичке прорачуне над вредностима ћелија.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Израчунавање основних статистика (збир, просек, минимум, максимум, пребројавање)
- Коришћење функција које врше логичке прорачуне над вредностима ћелија
- Схватање да услов садржи операторе за поређење

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са изразима у програму Microsoft Excel

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.5_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.5_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.5_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.5_Окружење (Функције1.xlsx, Функције2.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем разлике између функција COUNT, COUNTA и COUNTBLANK.
- Ученици би могли теже да схвате аргументе IF функције.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.5_Pecypcu у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

- Питајте ученике да ли се сећају неких уграђених функција програма Python.
- Нагласите да програм Excel располаже функцијама које ми једноставно можемо да користимо.
- Можете им поставити и следећа питања:
- Да ли се сећате чему су служиле функције min(), max(), len(), sum() у програму Python? (6. разред)
- Да ли се сећате којим знаком започиње сваки израз у програму Excel? (8. разред)
- Из чега се састоји сваки израз у програму Excel? (8. разред)

В. Развијање знања

- Објасните ученицима општу структуру записа функције, а затим објасните функције: SUM, AVERAGE, MIN, MAX, COUNT, COUNTA, COUNTBLANK.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку Функције1.xlsx и да отворе радни лист RS.8.1.5_ Радни_листи_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 46-54) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима функције: IF, SUMIF, AVERAGEIF, COUNTIF.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.1.5_Pagнu_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да израчунавају статистике помоћу функција или креирањем пивот табела.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- филтрира податке по задатом критеријуму,
- користи функцију SUBTOTAL,
- креира конвертоване табеле,
- увезе податке у радну свеску,
- креира пивот табелу.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Филтрирање података из табеле
- Креирање међувредности
- Креирање табела са унапред предефинисаним стилом
- Увожење података у радну свеску
- Анализирање података креирањем пивот табела

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са функцијама у програму Microsoft Excel

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.6_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.6_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.6_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.6_Окружење (Ученици.xlsx,. Пивот табела увоз.csv)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Ученици би могли теже да схвате аргументе SUBTOTAL функције.
- Ученици би могли теже да схвате избор поља за приказ у редовима, колонама и ћелијама изведене табеле.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.6_Pecypcu у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте направили увод у лекцију:

- Да ли сте на интернету посетили сајт на коме сте претраживали цену неког мобилног телефона, али сте претходно извршили подешавање резултата само за одређеног произвођача?
- Зашто је корисно применити филтере?
- Да ли се у једном тренутку може применити више филтера?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се користе филтери у програму Microsoft Excel, како се креирају конвертоване табеле и примењује функција SUBTOTAL.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку *Ученици.xlsx* и да отворе радни лист *RS.8.1.6_ Радни_лисш_1.docx* на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 56-68) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима на који начин се увозе подаци у програм Microsoft Excel и како се креирају изведене табеле.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.1.6_Pagнu_лис 2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да креирају и уређују графиконе у програму Microsoft Excel.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- препозна различите графиконе за приказ података,
- креира графиконе на основу података,
- визуелно унапреди графикон додатним елементима,
- промени врсту већ креираног графикона,
- примени филтер у већ креираном графикону.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Креирање одговарајућег графикона на основу података
- Додавање елемената на већ креиран графикон
- Филтрирање података већ креираног графикона
- Промена врсте већ креираног графикона

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада са табеларно представљеним подацима

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.7_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.7_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.7_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.7_Окружење (Графикони.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Ученици би могли теже да схвате који графикон треба изабрати за одређени скуп података.
- Неки ученици би могли теже да схвате да за промену типа графикона није потребно брисање постојећег графикона, већ само примена одговарајуће алатке.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.7_Ресурси у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

- Питајте ученике да ли лакше схватају податке који су представљени табелом или графиконом.
- Можете да им поставите следећа питања:
- Да ли сте приметили у некој телевизијској емисији примену графикона?
- Да ли сте приметили у неком часопису примену графикона?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима примену сваког графикона у програму Microsoft Excel и како се графикон визуелно унапређује додатним елементима.
- Поделите ученике у парове.
- Усмерите ученике отворе радни лист *RS.8.1.7_ Радни_лисш_1.docx* на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 70-79) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима на који начин се креирају и филтрирају графикони. Покажите им поступак промене врсте већ направљеног графикона.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку *Графикони.xlsx* и да отворе радни лист *RS.8.1.7_Pagнu_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње да би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да припреме радни лист за штампу и пошаљу га на штампу.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- припреми радни лист за штампу,
- пошаље радни лист на штампу,
- пошаље излаз штампе у PDF документ,
- сачува радну свеску у другом формату.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Припремање радног листа за штампу
- Штампање радног листа и радне свеске
- Креирање PDF документа на основу радног листа
- Чување .xlsx датотеке у другим форматима

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада у програму Excel

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.8_Радни_лист_1.docx
- RS.8.1.8_Радни_лист_2.docx
- RS.8.1.8_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.8_Окружење (Припрема за штампу.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

 Ученици би могли теже да схвате разлику између замрзавања заглавља и подешавања понављања заглавља табеле.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.8_Pecypcu у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Постарајте се да су регионална подешавања постављена на Српски (латиница).

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте направили увод у лекцију:

- Да ли се сећате поступка за штампање страница у програму Word? (6. разред)
- Да ли сте чули за формат PDF? (7. разред)
- Чему служи формат PDF? (7. разред)

В. Развијање знања

- Објасните ученицима примену свих алатки за припрему штампе у програму Microsoft Excel и која је иконица за штампу.
- Поделите ученике у групе.
- Усмерите ученике отворе радни лист *RS.8.1.8_ Радни_лисш_1.docx* на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 81-87) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима на који начин се подешава понављање заглавља табеле приликом штампања. Покажите им како се припремљен радни лист за штампу чува у PDF формату.
- Усмерите ученике да пронађу датотеку Приџрема за шшамџу.xlsx и да отворе радни лист RS.8.1.8_Радни_лисш_2.docx на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да креирају и поделе Google табелу са другима.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- креира Google табелу на мрежи,
- подели Google табелу са другима.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Отпремање .xlsx датотеке на Google диск
- Отварање .xlsx датотеке у апликацији Google документи
- Дељење .xlsx датотеке са другима

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада Gmail-а

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.1.9_Радни_лист_1_група_1.docx
- RS.8.1.9_Радни_лист_1_група_2.docx
- RS.8.1.9_Радни_лист_1_група_3.docx
- RS.8.1.9_Радни_лист_1_група_4.docx
- RS.8.1.9_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.1.9_Окружење (Ученици.xlsx)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Excel
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

 Ученици би могли теже да схвате како да изаберу праву опцију којом би заштитили своју Google табелу.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Ископирајте фасциклу RS.8.1.9_Ресурси у DOCUMENTS, или поставите фасциклу на школски сајт како би ученици лако приступили документу за вежбу.
- Отворите нова 4 Google налога чије Gmail адресе ћете поделити ученицима када се распореде у групе (у случају да немају параметре за своје налоге).

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте направили увод у лекцију:

- Да ли се сећате на који начин се датотеке могу сачувати у облаку? (7. разред)
- Да ли се датотеке могу уређивати у облаку? (7. разред)

• Које врсте датотека сте уређивали у облаку претходних година? (7. разред)

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се креирају и деле Google табеле.
- Поделите ученике у 4 групе.
- Свакој групи поделите одговарајући радни лист (RS.8.1.9_Радни_лисш_1_груџа_1.docx, RS.8.1.9_Радни_лисш_1_груџа_2.docx, RS.8.1.9_ Радни_лисш_1_груџа_3.docx, RS.8.1.9_Радни_ лисш_1_груџа_4.docx) и доделите им по једну адресу електронске поште. Замолите ученике да пронађу датотеку Ученици.xlsx и реше задатак из радног листа.
- Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 89-95) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима разлику између опција заштите Google табеле.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да заштите своје личне податке на интернету.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- дефинише личне податке,
- дефинише дечја права у дигиталном окружењу;
- сигурно користи интернет.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Разумевање начина дељења личних података приликом коришћења интернета
- Разумевање потенцијалних ризика дељења личних података путем интернета
- Схватање дечјих права у дигиталном окружењу
- Креирање аватара
- Креирање јаких лозинки

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада у веб прегледачу

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.2.1_Радни_лист_1.docx
- RS.8.2.1_Радни_лист_2.docx
- RS.8.2.1_Евалуациони_лист.docx

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

 Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем разлике између активних и пасивних дигиталних трагова.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

 Ископирајте радне листове у DOCUMENTS, или их поставите на школски сајт како би ученици лако приступили документима за вежбу.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Да ли остављате на интернету неки од следећих података: име и презиме, адреса становања, и-мејл адреса, фотографија?
- Да ли знате шта су интернет колачићи?
- Како се идентификује конкретан рачунар на интернету?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима шта су лични подаци, дефинишите примере и категорије личних података. Објасните ученицима шта су интернет ствари.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.2.1_Pagнu_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 104-111) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима права деце у дигиталном окружењу.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.2.2_Радни_лис a.2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатак.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике шта су отворени подаци.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- разуме значај отварања података,
- пронађе и користи отворене податке,
- поштује рад других људи,
- креира инфографик.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Разумевање значаја отварања података
- Проналажење и коришћење отворених података
- Разликовање лиценци за коришћење података
- Креирање инфографика

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање рада у веб прегледачу

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.2.2_Радни_лист_1.docx
- RS.8.2.2_Радни_лист_2.docx
- RS.8.2.2_Евалуациони_лист.docx

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

• Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем особина отворених података.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

 Ископирајте радне листове у DOCUMENTS, или их поставите на школски сајт како би ученици лако приступили документима за вежбу.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Да ли се сећате које су две главне категорије извора из којих се прикупљају подаци?
- Да ли сваки податак може бити доступан свакој особи?
- Наведите пример податка који може бити доступан свакој особи.

В. Развијање знања

- Објасните ученицима шта су отворени подаци и које су главне особине отворених података.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.2.2_Pagнu_лисш_1.docx* на рачунару и

замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.

- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 113-122) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима шта је повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и које су његове надлежности.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.2.2_Pagнu_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатак.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да користе Jupyter радну свеску.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- инсталира Jupyter Notebook,
- направи и користи Jupyter радну свеску у офлајн и онлајн режиму,
- креира једноставан програм у Jupyter радној свесци.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Инсталирање Jupyter Notebook
- Креирање и коришћење Jupyter радне свеске
- Креирање програма у Jupyter радној свесци

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање Python наредби

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.3.1_Радни_лист_1.docx
- RS.8.3.1_Радни_лист_2.docx
- RS.8.3.1_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.3.1_Окружење (Izrazi i funkcije. ipynb,. Osnovni algoritmi.ipynb, Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Програм Python
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

• Неки ученици би могли да имају потешкоће са присећањем основних Python наредби.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Уколико радите офлајн инсталирајте Jupyter на рачунаре и ископирајте радне листове у DOCUMENTS.
- Уколико радите онлајн упутите ученике на складиште: https://github.com/DataStatus/ lekcije и поставите презентацију Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf y DOCUMENTS.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Да ли се сећате које смо окружење користили за писање Python програма?
- Да ли сте схватили која је основна намена програма Excel?

 Да ли сте чули за специјализоване програмске језике који врше табеларне прорачуне коришћењем наредби?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се приступа Jupyter радној свесци у офлајн и онлајн режиму.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.3.1_Pagнu_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 127-137) пронађу начин да ураде задатке.
- Подсетите ученике који су основни алгоритми и који су начини њихове имплементације у програму Python.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.3.1_Радни_лис 2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатак.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да креирају и анализирају једнодимензионе низове.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- креира једнодимензиони низ,
- анализира низ података користећи функције.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Креирање низа бројева
- Креирање низа стрингова
- Креирање мешовитог низа
- Одређивање дужине, збира, просека, минимума и максимума низа

ПРЕДУСЛОВИ

• Основно познавање Python наредби

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.3.2_Радни_лист_1.docx
- RS.8.3.2_Радни_лист_2.docx
- RS.8.3.2_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.3.2_Окружење (Liste.ipynb, Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Програм Python
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

 Неки ученици би могли да имају потешкоће са присећањем основних Python оператора.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Уколико радите офлајн инсталирајте Jupyter на рачунаре и ископирајте радне листове у DOCUMENTS.
- Уколико радите онлајн упутите ученике на складиште: https://github.com/DataStatus/ lekcije и поставите презентацију Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf y DOCUMENTS.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Да ли се сећате како смо креирали листу у програму Python?
- Како се у програму Python означава целобројни тип података?
- Како се у програму Python означава текстуални тип података?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се креира низ бројева, стрингова и мешовити низ. Подсетите ученике како се користе Python оператори.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.3.2_Pagнu_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 138-143) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима како се врши израчунавање дужине низа, збира и просека, како се проналази најмања и највећа вредност низа.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.3.2_Paghu_лисш_2.docx на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да унесу табеларне податке и изврше сортирање по колони табеле.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- користи структуру података DataFrame,
- издвоји именовану колону структуре података DataFrame,
- сортира структуру података DataFrame по колони.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Креирање структуре података DataFrame
- Додељивање имена колонама у структури DataFrame
- Издвајање именоване колоне
- Сортирање са DataFrame структуром

ПРЕДУСЛОВИ

 Познавање наредбе за креирање једнодимензионих низова у програму Python

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.3.3_Радни_лист_1.docx
- RS.8.3.3_Радни_лист_2.docx
- RS.8.3.3_Евалуациони_лист.docx

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Програм Python
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

- Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем разлике између неопадајућег и растућег низа, односно нерастућег и опадајућег.
- Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем начина за сортирање у неопадајућем и нерастућем редоследу.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

 Ископирајте радне листове у DOCUMENTS, или их поставите на школски сајт како би ученици лако приступили документима за вежбу.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

• Да ли се сећате како смо креирали листу у програму Python?

- Да ли се листа може поистоветити са редом или колоном табеле?
- Наведите један пример растућег и један пример опадајућег низа.

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се креира DataFrame структура, како се додељују имена колонама и на који начин се може издвојити одређена колона.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.3.3_Pagнu_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 144-150) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима разлику између неопадајућег и растућег низа, односно нерастућег и опадајућег низа као и начин за сортирање структуре података DataFrame.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.3.3_Pagнu_листи_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да графички представе низове података.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- користи линијски графикон,
- користи стубичасти графикон,
- користи секторски графикон,
- визуелно унапреди графикон.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Креирање линијског графикона
- Креирање стубичастог графикона
- Креирање секторског графикона
- Промена боје графикона
- Дефинисање ширине и висине графикона
- Додавање легенде на графикон
- Приказивање више низова података на истом графикону

ПРЕДУСЛОВИ

 Познавање наредбе за креирање једнодимензионих низова у програму Python

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.3.4_Радни_лист_1.docx
- RS.8.3.4_Радни_лист_2.docx
- RS.8.3.4_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.3.4_Окружење (Kreiranje grafikona.ipynb, Dodatna podešavanja grafikona. lpynb, Kako pokrenuti radni list na servisu Binder. pdf)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Програм Python
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

 Неки ученици би могли да имају потешкоће са приказивањем више низова података на истом графикону.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Уколико радите офлајн инсталирајте Jupyter на рачунаре и ископирајте радне листове у DOCUMENTS.
- Уколико радите онлајн упутите ученике на складиште: https://github.com/DataStatus/ lekcije и поставите презентацију Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf y DOCUMENTS.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Да ли се сећате како смо креирали графикон у програму Excel?
- Да ли се сећате како смо вршили додатна подешавања графикона у програму Excel?
- Коју библиотеку увозимо када радимо са табелама?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се креирају линијски, стубичасти и секторски графикони.
- Усмерите ученике да отворе радни лист RS.8.3.4_Pagнu_лисш_1.docx на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 151-156) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима како да промене боју, како да поставе легенду и како да дефинишу ширину и висину графикона. Детаљно објасните и како да прикажу више низова података на једном графикону.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.3.4_Pagнu_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

Научити ученике како да учитају табеларне податке из локалних датотека и сниме их на рачунар.

ИСХОДИ ЛЕКЦИЈЕ

На крају лекције ученик ће бити у стању да:

- учита .xlsx и .csv датотеку у радну свеску,
- изврши статистику по групама,
- филтрира податке,
- сними податке из радне свеске на рачунар.

ЗНАЊА И ВЕШТИНЕ

- Учитавање .xlsx и .csv датотека у радну свеску
- Коришћење методе value_counts()
- Филтрирање података
- Снимање обрађених података на рачунар

ПРЕДУСЛОВИ

• Познавање начина за дефинисање путање датотеке и основних појмова програма Excel

РЕСУРСИ

- Уџбеник ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО за 8. разред основне школе
- RS.8.3.5_Радни_лист_1.docx
- RS.8.3.5_Радни_лист_2.docx
- RS.8.3.5_Евалуациони_лист.docx
- Фасцикла RS.8.3.5_Окружење (Uvoz Excel-a u Jupyter.ipynb, Uvoz CSV u Jupyter. Ipynb, Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf)

АЛАТИ И ОПРЕМА

- Microsoft Chrome (или други прегледач)
- Програм Python
- Интерактивна табла или пројектор
- Десктоп рачунар/лаптоп рачунар

ВАЖНО ЈЕ ЗНАТИ ДА...

• Неки ученици би могли да имају потешкоће са схватањем логичких оператора у функцијама библиотеке pandas.

ОПИС ЛЕКЦИЈЕ

А. Припрема

- Уколико радите офлајн инсталирајте Jupyter на рачунаре и ископирајте радне листове у DOCUMENTS.
- Уколико радите онлајн упутите ученике на складиште: https://github.com/DataStatus/ lekcije и поставите презентацију Kako pokrenuti radni list na servisu Binder.pdf y DOCUMENTS.

Б. Подстицање идеја

Поставите ученицима следећа или слична питања како бисте их увели у лекцију:

- Да ли се сећате како се зове радна површина програма Excel?
- Да ли се сећате како се врши додавање новог радног листа у програму Excel?
- Како можемо да прикажемо путању неке датотеке на рачунару?

В. Развијање знања

- Објасните ученицима како се увози Excel датотека у радни лист, како се филтрирају подаци и изводи статистика по групама. Детаљно објасните логичке операторе у функцијама библиотеке pandas.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.3.5_Pagнu_лисш_1.docx* на рачунару и замолите их да ураде задатке. Дозволите ученицима да користе уџбеник.
- Ваша улога је да подржите и подстакнете ученике да коришћењем уџбеника (стране 157-164) пронађу начин да ураде задатке.
- Објасните ученицима како се увози .CSV датотека у радни лист и како се обрађени подаци чувају на рачунар.
- Усмерите ученике да отворе радни лист *RS.8.3.5_Радни_лисш_2.docx* на рачунару. Замолите их да ураде задатке.
- Напомените ученицима да, уколико направе грешку, могу да употребе опцију за опозив радње како би ту грешку исправили. Не заборавите да им напоменете да је добро да у раду често притисну опцију за чување измена у документу.
- По потреби, помозите им да направе тражене измене у радном листу.

Г. Завршни део – Евалуација

- Поделите лист за евалуацију свим ученицима и замолите их да га испуне.
- Када ученици заврше, прикупите листове и прегледајте их како бисте видели да ли су ученици разумели циљеве лекције и да ли су остварени планирани исходи учења.
- Резултати евалуације ће вам указати на садржаје које ученици можда нису потпуно савладали и помоћи ће вам да сагледате продуктивност одржаног часа.

